OIKEUSMINISTERIÖ

Demokratia- ja julkisoikeusosasto
Julkisoikeusyksikkö
LsN Heini Färkkilä

8.12.2020

Eduskunnan talousvaliokunnalle

Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi kilpailulain muuttamisesta (HE 210/2020 vp)

Eduskunnan talousvaliokunta on pyytänyt oikeusministeriöltä lausuntoa otsikkoasiassa. Esityksen tarkoituksena on tehdä jäsenvaltioiden kilpailuviranomaisten täytäntöönpanovalmiuksien parantamiseksi ja sisämarkkinoiden moitteettoman toiminnan varmistamiseksi annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin (EU 2019/1) kansallisen täytäntöönpanon edellyttämät muutokset kilpailulakiin. Tavoitteena on myös parantaa kilpailunrajoitusten perusteella määrättävien seuraamusmaksujen määrän ennustettavuutta.

Oikeusministeriö on antanut esityksestä sen valmisteluvaiheessa lausunnon, jossa esitetyt kannanotot on pääosin huomioitu jatkovalmistelussa. Lisäksi oikeusministeriö on ollut edustettuna työ- ja elinkeinoministeriön asettamassa direktiivin kansallista täytäntöönpanoa valmistelevassa työryhmässä. Myös lausuntokierroksen jälkeisen jatkovalmistelun aikana on oltu yhteydessä oikeusministeriöön.

Esityksen arvioinnin lähtökohdista

Direktiivin täytäntöönpanoa koskeva kilpailulain muutosehdotus muodostaa varsin hankalasti avautuvan kokonaisuuden. Kilpailuoikeus sijoittuu EU-sääntelyn ytimeen, ja puheena oleva direktiivi kiinnittyy monilta osin perustamissopimukseen (SEUT 101 ja 102 artikloihin). Direktiivin mahdollistama kansallinen liikkumavara on esityksessä tulkittu olevan lähes poikkeuksetta hyvin pieni, eikä unionioikeuden etusijaperiaatteen vuoksi direktiivin sääntelystä voida kansallisesti poiketa. Esityksessä on myös tulkittu, että tietyistä seikoista ei kansallisesti ole mahdollista säätää direktiiviä tarkemmin, vaan sääntelyn sisältö muotoutuu monilta osin loppu viimein Euroopan unionin tuomioistuimen oikeuskäytännössä (esim. rakenteelliset korjaustoimenpiteet, tahallisuus).

Perustuslakivaliokunta on vakiintuneesti edellyttänyt, että hallituksen esityksessä tehdään asianmukaisesti selkoa kansallisesta liikkumavarasta ja sen käytöstä erityisesti perusoikeusrelevantissa sääntelyssä. Yleisenä huomioina voidaan todeta, että esityksessä on onnistuttu tekemään selkoa kattavasti ja selkeästi direktiivin

Käyntiosoite	Postiosoite	Puhelin	Faksi	Sähköpostiosoite
Eteläesplanadi 10 HELSINKI	PL 25 00023 VALTIONEUVOSTO	02951 6001	09 1606 7730	oikeusministerio@om.fi

sisällöstä ja tulkinnasta sekä sen mahdollistamasta kansallisesta liikkumavarasta. Esityksessä on pyritty direktiivin mahdollistamissa rajoissa säätämään oikeusturvaa varmistavista elementeistä. Kuitenkin lakiehdotus on monilta osin hyvin merkityksellinen perusoikeuksien ja kansallisen sääntelyn kannalta.

Esitys on lähetetty myös perustuslakivaliokuntaan lausunnon antamista varten, ja valiokunnan hyväksymän asiantuntijasuunnitelman mukaan oikeusministeriö kutsutaan valiokuntaan kuuluvaksi. Oikeusministeriön huomiot esityksestä koskevatkin esityksen valtiosääntöoikeudellisia peruskysymyksiä ja oikeusturvaan liittyviä näkökohtia, jotka tulevat arvioitavaksi perustuslakivaliokunnassa, minkä vuoksi tässä yhteydessä esitetään huomioita vain joihinkin näihin liittyviin kysymyksiin. Kilpailulain soveltamisessa oikeusministeriöllä ei ole toiminnallista roolia eikä siten käytännön menettelyyn liittyviä huomioita esityksestä.

Rakenteelliset korjaustoimenpiteet (9 a §)

Kilpailu- ja kuluttajaviraston toimivalta esittää markkinaoikeudelle rakenteellisten korjaustoimenpiteiden määräämistä olisi uusi. Rakenteellisia korjaustoimenpiteitä voisivat olla esimerkiksi velvoite luopua osuudesta kilpailijan osakepääomasta tai velvoite luopua liiketoimintayksiköstä. Rakenteelliset korjaustoimenpiteet tulisivat siten komission lisäksi myös kansallisten kilpailuviranomaisten keinovalikoimaan. Ehdotettu sääntely merkitsee merkittävää rajoittamista perustuslain 15 §:ssä taattuun omaisuudensuojaan. Esityksessä on katsottu, että direktiivi ei mahdollista rakenteellisten korjaustoimenpiteiden määrittelemistä kansallisesti. Perusoikeuksien yleisten rajoitusedellytysten näkökulmasta ehdotettu sääntely näyttäytyykin ongelmallisena täsmällisyys- ja tarkkarajaisuusvaatimuksen osalta, ja viranomaisen harkintavalta vaikuttaa jäävän hyvin avoimeksi ja laajaksi. Loppu viimein rakenteellisten korjaustoimenpiteiden sisältö määrittynee EU-tuomioistuimen oikeuskäytännön kautta.

Sääntelyssä on kuitenkin asianmukaisesti pyritty direktiivin mahdollistamissa rajoissa erilaisiin kansallisiin mekanismeihin elinkeinonharjoittajien oikeusturvan takaamiseksi, mm. korvaustoimenpiteiden tulee olla oikeasuhteisia ja välttämättömiä sekä viimesijaisia suhteessa 9 §:n 2 momentissa tarkoitettuun korjaustoimenpiteeseen. Rakenteellinen korjaustoimenpide ei saa johtaa elinkeinonharjoittajan jäljelle jäävän taloudellisen toiminnan toimintaedellytysten menettämiseen. Ennen korjaustoimenpiteiden määräämistä Kilpailu- ja kuluttajaviraston (KKV) on kuultava elinkeinonharjoittajaa. Määräämistoimivalta on ehdotuksessa osoitettu markkinaoikeudelle, joka määräisi rakenteellisen korjaustoimenpiteen KKV:n esityksestä. Markkinaoikeuden päätöksestä olisi mahdollista valittaa korkeimpaan hallinto-oikeuteen, jolloin oikeusturvajärjestelyt ovat samat kuin seuraamusmaksujen kohdalla. Rakenteellisia toimenpiteitä ei ole mahdollista laittaa täytäntöön ennen lainvoimaa.

Seuraamusmaksujen määrää koskevat säännökset (13 §, 13 a–f §)

Esityksen tavoitteena on myös kilpailunrajoitusten perusteella määrättävien seuraamusmaksujen määrän ennustettavuuden parantaminen, mikä ei johdu suoraa direktiivin implementoinnista. Voimassaolevassa kilpailulaissa seuraamusmaksujen suuruudesta on säädetty hyvin yleispiirteisesti ja suppeasti lain 13 §:ssä. Muun muassa oikeusturvan ja seuraamusmaksusääntelyltä vaadittavan ennustettavuuden ja sääntelyn täsmällisyyden ja tarkkarajaisuuden vuoksi ehdotettua tarkempaa sääntelyä on pidettävä kannatettavana.

Seuraamusmaksun suuruus muodostuisi usean pykälän muodostaman kokonaisuuden perusteella (13 ja 13 a-f §). Maksun suuruus perustuisi kokonaisarviointiin, jossa otettaisiin huomioon 13 e §:n 2 ja 3 momentin mukaiset raskauttavat ja lieventävät tekijät sekä 13 f §:n mukaiset elinkeinonharjoittajan maksukyvyttömyyteen liittyvät seuraamusmaksun alentamisperusteet. Lisäksi KKV:n tulisi soveltaa seuraamusmaksun perusmäärän laskennassa 13 b -13 d §:ssä sekä 13 e §:n 1 ja 4 momenteissa säädettyä menettelytapaa. Esityksessä ei ole esitetty perusteluja omaksutulle ratkaisulle, että ko. säännöksiä seuraamusmaksun määrästä sovellettaisiin ainoastaan seuraamusmaksuesityksen tekevään KKV:oon, mutta ei päätöksen tekevään markkinaoikeuteen tai valitustuomioistuimena toimivaan KHO:een.

Seuraamusmaksun määrään vaikuttavia seikkoja olisivat toisaalta menettelyn moitittavuuteen ja toimijan kokoon liittyvät seikat eli selkeästi sanktioluonteiset elementit. Toisaalta ehdotuksen mukaan seuraamusmaksun

määrän kokonaisarvioinnissa otetaan huomioon myös rikkomukseen liittyvien hyödykkeiden tai palveluiden myynnistä elinkeinonharjoittajalle tai niiden yhteenliittymälle kertynyt liikevaihto viimeiseltä kalenterivuodelta, jonka ajan elinkeinonharjoittaja tai niiden yhteenliittymä oli osallisena rikkomuksessa (13 b §). Seuraamusmaksuun siten sisältyy tietynlainen hyvitys- tai konfiskaatioluonteinen elementti, mitä ei perinteisesti kansalliseen seuraamusmaksusääntelyyn ole omaksuttu. Perusteluissa tämän osalta viitataan Euroopan komission laskentasääntöihin sekä siihen, että ko. liikevaihto kuvastaa osaltaan rikkomuksen laajuutta. Ehdotusta voidaan pitää näiltä osin hyväksyttävänä, vaikka sen peruslähtökohta poikkeaa kansallisessa seuraamusmaksusääntelysä omaksutuista periaatteista.

Elinkeinonharjoittajien yhteenliittymälle määrätyn seuraamusmaksun periminen (47 a §)

Esityksen ongelmallisimpana ehdotuksena kansallisen sääntelyn ja perusoikeuksien kannalta on pidettävä 47 a §:ää elinkeinonharjoittajien yhteenliittymälle määrätyn seuraamusmaksun perimisestä sen jäseniltä. Ehdotetun 47 a §:n 1 momentin mukaan, jos yhteenliittymä ei pysty maksamaan markkinaoikeuden sille määräämää lainvoimaista seuraamusmaksua, yhteenliittymän on vaadittava seuraamusmaksun maksamiseksi osuuksia yhteenliittymän jäseniltä. Pykälän 2 ja 3 momentti antavat KKV:lle toimivallan päättää maksamatta olevan osan perimisestä yhteenliittymän jäseniltä.

Oikeusministeriö arvioi säännöstä ja sen valtiosääntöoikeudellisia kysymyksiä tarkemmin perustuslakivaliokuntaan annettavassa lausunnossa. Lyhyesti voidaan todeta, että seuraamusmaksusääntelyn tulee olla oikeasuhtaista, ennakoitavaa, oikeudenmukaista, tarkkarajaista ja kohtuullista. Ehdotettu 47 a § kuitenkin mahdollistaa KKV:lle hyvin laajan harkintavallan ensinnäkin siihen, tekeekö se päätöstä maksamatta olevan osan perimisestä vai ei ja toisaalta siihen, mihin yhteenliittymän jäsenistä se perintäpäätöksensä kohdistaa. Sääntelyn ongelmallisuutta lisää se, että sanamuodon mukaan perintävaade voitaisiin kohdistaa ilman rajaavia kriteereitä myös vain yhteen yhteenliittymän jäseneen. Lisäksi KKV voisi päättää periä yhteenliittymälle määrättyä seuraamusmaksua myös sellaisilta yhteenliittymän jäseniltä, jotka ovat toimineet markkinoilla, joilla rikkominen tapahtui. Yhteenliittymän jäsenet voivat vapautua velvollisuudesta suorittaa seuraamusmaksua ainoastaan käännetyn todistustaakan kautta. Seuraamusmaksujen määrääminen ei ole perinteisesti voinut perustua käänteiseen todistustaakkaan, vaan niidensanktioluonteen vuoksi sääntelyssä tulisi huomioida syyttömyysolettama. Jäsenten tulisi kyetä osoittamaan jättäneensä panematta täytäntöön rikkomista koskevan yhteenliittymän päätöksen ja olleensa joko tietämättömiä kyseisestä päätöksestä tai vetäytyneensä siitä aktiivisesti ennen rikkomista koskevien KKV:n selvitysten aloittamista. Vaikuttaa siltä, että mainitut seikat olisivat melko vaikeasti osoitettavissa ja KKV:lle jää laaja toimivalta arvioida käännetyn todistustaakan täyttymistä, esimerkiksi onko jäsen osoittanut olleensa tietämätön.

Esityksen perusteluissa ei ole annettu esimerkkejä siitä, mitä yhteenliittymän käsite tarkoittaa, vaan todettu sen saavan sisältönsä viime kädessä unionin tuomioistuinten oikeuskäytännön perusteella. Tiettävästi Suomessa sääntelyn soveltamisalaan kuuluvia yhteenliittymiä voisivat olla ainakin rekisteröidyn yhdistyksen muodossa toimivat elinkeinonharjoittajien ns. toimialajärjestöt ja niiden jäsenyhdistykset. Mittavia seuraamusmaksuja voitaisiin kohdistaa näiden jäseniin. Keskeistä on se, että sääntelyn perusteella tulee olla selvää, että näiden toissijaisesti maksuvelvollisten piiri on riittävän täsmällisesti määritelty ja sääntely ennakoitavaa.

Yhteisölainsäädännön lähtökohtana on, että rekisteröimisellä saavutettavasta oikeushenkilöllisyydestä seuraa myös yhteisön erillisyys jäsenistään, osakkeenomistajistaan ja yhtiömiehistään. Esimerkiksi osakeyhtiöissä, osuuskunnissa ja yhdistyksissä osakkeenomistajat ja jäsenet eivät vastaa henkilökohtaisesti yhteisön velvoitteista. Sääntely poikkeaa tästä lähtökohdasta mahdollistaessaan seuraamusmaksun perimisen yhteenliittymän jäseniltä. Ehdotuksen 47 a §:n 1 momentin mukaan yhteenliittymän on vaadittava seuraamusmaksun maksamiseksi osuuksia jäseniltään, jos se ei pysty maksamaan seuraamusmaksua. Ehdotus poikkeaa yhteisölainsäädännön lähtökohdasta, jonka mukaan osakkeenomistajilla ja jäsenillä voi olla maksuvelvollisuus yhteisöä kohtaan lähinnä tätä tarkoittavan nimenomaisen yhtiöjärjestys- tai sääntömääräyksen perusteella. Mainituissa tilanteissa yhtiöjärjestyksessä tai säännöissä määrätään myös maksujen (esim. yhtiövastike tai jäsenmaksu) perusteista. Jäsenen maksuvelvollisuuden peruste 1 momentissa jää epäselväksi ja on epäselvää, tulisiko jäseniltä momentin mukaan perittävien osuuksien määrittelyyn soveltaa esimerkiksi yhteisön säännöissä

määrättyä maksuvelvollisuuden perustetta vai tulisiko osuus määritellä samojen seikkojen perusteella, jotka kilpailulainsäädännön perusteella otetaan huomioon seuraamusmaksun määrittelyssä. Edelleen epäselväksi jää se, otetaanko, ja jos, niin miten maksuvelvollisuuden arvioinnissa huomioon yhteisölainsäädännössä vakiintunut yhdenvertaisuusperiaate, jonka mukaan osakkuus ja jäsenyys yhteisössä tuottaa yhtäläiset oikeudet (ja velvollisuudet), jollei yhtiöjärjestyksessä tai säännöissä määrätä toisin. Perusteluissa on todettu ”maksettavaksi tuleva määrä voisi myös poiketa esimerkiksi yhteisölainsäädännössä vakiintuneesta yhdenvertaisuusperiaatteesta, jonka mukaan osakkuus ja jäsenyys yhteisössä tuottaa lähtökohtaisesti yhtäläiset oikeudet ja velvollisuudet.” Mainitut epäselvyydet voivat olennaisesti vaikeuttaa momentissa tarkoitettujen osuuksien määrittelyä ja johtaa siihen, että osuutta seuraamusmaksusta peritään jäseneltä, joka ei ole osallistunut kilpailunrajoituksesta päättämiseen tai sen täytäntöönpanoon (ainakaan lakiehdotuksen sanamuodon perusteella esim. pykälän 4 momentissa säädetyt maksuvelvollisuudesta vapautumisen perusteet eivät sovellu 1 momentin mukaiseen osuuden vaatimiseen yhteenliittymän jäseneltä). Mahdolliset epäselvyydet ovat lisäksi omiaan lisäämään erimielisyyksiä, jotka voivat johtaa siihen, ettei 1 momentissa tarkoitettuja osuuksia saada perittyä jäseniltä.

Vanhentumista koskevan 6 momentin mukaan seuraamusmaksu on perittävä kokonaisuudessaan kahden vuoden kuluessa 2 tai 3 momentin mukaisten päätösten lainvoimasta. Näin ollen 3 momentin ryhmältä maksua voitaisiin periä 2 vuotta, kun se yhteenliittymän ja 2 mom. ryhmien kohdalla on vuosi, minkä jälkeen KKV voi tehdä päätöksen perimisestä toiselta taholta. Säännös, joka mahdollistaa sen, että kauimpana rikkomisesta olevilta voitaisiin periä maksua pisimpään, ei vaikuta oikeasuhtaiselta.

Väliaikaismääräykset (45 §)

Ehdotetussa 45 §:n 2 momentissa säädettäisiin, että Kilpailu- ja kuluttajaviraston on kumottava antamansa tarpeettomaksi jäänyt väliaikainen määräys. Lähtökohtaisesti väliaikaismääräys on voimassa pääasiaa koskevaan päätökseen tai 12 §:n 3 momentin mukaiseen markkinaoikeudelle tehtävän esityksen tekemiseen asti. Samalla säännöstä muutettaisiin siten, että KKV:llä ei olisi enää laissa asetettua 90 päivän määräaikaa päätöksen tai esityksen tekemiselle, eikä markkinaoikeudella toimivaltaa myöntää kyseiseen määräaikaan jatkoa.

Oikeusturvan näkökulmasta ehdotettua sääntelyä voidaan pitää parannuksena. Väliaikaismääräys rajoittaa elinkeinonharjoittajan ja näiden yhteenliittymien toimintaedellytyksiä, minkä vuoksi on välttämätöntä rajata sen kesto vain välttämättömään ja sen asettamisen edellytykset täyttävään aikaan. Lisäksi väliaikaismääräysten noudattamatta jättäminen on sanktioitu, minkä vuoksi on tärkeää, että ne eivät ole tarpeettomasti voimassa. Soveltaessaan väliaikaismääräyksiä koskevia säännöksiä KKV:n on toki noudatettava suhteellisuusperiaatetta niin hallinnon oikeusperiaatteiden kuin direktiivin 11 artiklan 1 kohdan edellyttämän oikeasuhteisuusvaatimuksen vuoksi sekä käsiteltävä pääasia viivytyksettä (PL 21 §).

Tietojensaantioikeudet

Lakiehdotuksen 38 a §:ssä ehdotetaan säädettäväksi tutkinnan kohteen oikeudesta saada eräitä asiakirjoja sekä näihin tietoihin kohdistuvista käyttörajoituksista.

Tiedonsaantioikeuksista säädetään yleislakina julkisuuslaissa. Julkisuuslain 9 §:n mukaan jokaisella on oikeus saada tieto asiakirjasta, joka on julkinen. Lisäksi julkisuuslain 11 §:n mukaan asiaosaisella on oikeus saada asiaa käsittelevältä tai käsitelleeltä viranomaiselta tieto muunkin kuin julkisen asiakirjan sisällöstä, joka voi tai on voinut vaikuttaa hänen asiansa käsittelyyn. Asianosaisella tarkoitetaan hakijaa, valittajaa sekä muuta, jonka oikeutta, etua tai velvollisuutta asia koskee. Asianosaisjulkisuuden rajoituksista säädetään puolestaan julkisuuslain 11.2 §:ssä, jonka mukaan asianosaisella ei ole mainittua oikeutta esimerkiksi asiakirjaan, josta tiedon antaminen olisi vastoin erittäin tärkeää yleistä etua.

Julkisten asiakirjojen hyödyntämistä ei julkisuuslaissa ole erikseen rajoitettu, vaan mahdolliset rajoitukset seuraavat muualta laista. Sen sijaan julkisuuslain 23 §:ssä on säädetty salassapidettävien tietojen hyväksikäyttö-

kiellosta ja edelleen asiaosaisen oikeudesta käyttää tietoja, kun kysymys on sen oikeuden, edun tai velvollisuuden hoitamista koskevasta asiasta, johon asianosaisen tiedonsaantioikeus on perustunut. Hyödyntämiskielloista on säädetty myös kilpailulain 17 §:n 5 ja 6 momenteissa. Silloin kun yleislaista poikkeava tai sitä täydentävä sääntely on tarpeen, tulisi itse säännöksestä käydä ilmi sen suhde yleislaissa säädettyyn. Ehdotettujen säännösten suhde yleislaissa ja muualla laissa säädettyyn jääkin ilman nimenomaisia poikkeamista tai täydentämistä osoittavia viittauksia jossakin määrin epäselväksi.

Esityksen perusteluissa todetaan, että julkisuuslain 4 luvun 16 §:n 1 momentin mukaan tieto viranomaisen asiakirjan sisällöstä annetaan suullisesti taikka antamalla asiakirja viranomaisen luona nähtäväksi ja jäljennettäväksi tai kuunneltavaksi tai antamalla siitä kopio tai tuloste. Käytännössä Kilpailu- ja kuluttajavirasto on noudattanut yrityslausunnoissa olevien tietojen antamisessa niin sanottua showroom-menettelyä, jossa tutkinnan kohteelle annetaan mahdollisuus tutustua yrityslausunnossa oleviin tietoihin Kilpailu- ja kuluttajaviraston tiloissa. Vastaavaa menettelyä sovellettaisiin perustelujen mukaan jatkossakin yrityslausunnoissa olevien tietojen esittämisen osalta. Perusteluissa katsotaan, että tiedon antamisessa noudatettava menettely olisi jatkossakin yhdenmukainen julkisuuslain 4 luvun sääntelyn kanssa. Kuten perusteluissa mainitaan, nähtäväksi antaminen on julkisuuslain mukaan mahdollinen asiakirjan antotapa. Huomattava kuitenkin on, että julkisuuslain 16.1 §:n mukaan tieto asiakirjan julkisesta sisällöstä on annettava pyydetyllä tavalla, jollei pyynnön noudattaminen asiakirjojen suuren määrän tai asiakirjan kopioinnin vaikeuden tai muun niihin verrattavan syyn vuoksi aiheuta kohtuutonta haittaa virkatoiminnalle. Jos tarkoituksena on poiketa julkisuuslain 16.1 §:ssä säädetystä tulisi tästä säätää erikseen.

Henkilötietojen käsittely

Kilpailulain 33 §:n 1 momentissa säädettäisiin siinä mainittujen tahojen velvollisuudesta antaa salassapitosäännösten estämättä tietoja Kilpailu- ja kuluttajavirastolle ja sen 2 momentissa luonnollisten henkilöiden tiedonantovelvollisuudesta. Pykälällä pantaisiin täytäntöön direktiivin 8 artikla.

Säätämisjärjestysperusteluissa on arvioitu ehdotetun sääntelyn suhdetta perustuslain 10 §:n 1 momentin mukaiseen yksityiselämän ja henkilötietojen suojaan. Perusteluissa on huomioitu, että kilpailulain 33 §:n perusteella Kilpailu- ja kuluttajavirastolle luovutettavat tiedot voivat sisältää myös henkilötietoja. Nämä voisivat joissakin tapauksissa sisältää myös erityisiin henkilötietoryhmiin kuuluvia tai muita arkaluonteisia tietoja.

Oikeusministeriön esitysluonnosta koskevalla lausuntokierroksella esittämät huomiot on suureksi osaksi otettu huomioon hallituksen esityksen jatkovalmistelussa. Oikeusministeriö kiinnitti kuitenkin esitysluonnosta koskevalla lausuntokierroksella huomiota myös siihen, että säätämisjärjestystä koskevien perustelujen mukaan 33 §:ssä tarkoitettuja tietopyyntöjä ei voida direktiivin perusteella sitoa välttämättömyysedellytykseen, koska direktiivin mukaan riittävää on, että tiedot voivat olla merkityksellisiä. Direktiivin 8 artikla on kuitenkin kirjoitettu hyvin yleisluontoisesti ja avoimesti, jolloin sen säännösten uudelleen kirjoittaminen laissa on suositeltavaa. Artiklaa ei myöskään ehdoteta pantavaksi täytäntöön sanatarkasti, vaan esimerkiksi luovutettavien tietojen käyttötarkoituksista säädettäisiin tarkemmin. Ehdotetussa pykälässä ei kuitenkaan ole täsmennetty luovutettavia tietoja. Tällaisessa tapauksessa perustuslakivaliokunta on vakiintuneesti edellyttänyt tietojen luovutusten tai tiedonsaantioikeuden täsmentämistä tai sitomista tietojen välttämättömyyteen. Perustuslakivaliokunta on myös aiemmin katsonut sellaisessa tilanteessa, jossa tiedonsaantioikeuksia on ehdotettu katettavaksi EU-lainsäädäntöä laajemmin yksinomaan kansallisen harkinnan perusteella, että sääntelyä on täsmennettävä luettelemalla arkaluonteiset tiedot tai vaihtoehtoisesti sitomalla tiedonsaantioikeuden kattamat tiedot välttämättömään. (ks. PeVL 12/2019 vp, s. 5). Ottaen huomioon, että direktiivin 8 artiklan sisältämää oikeasuhteisuusvaatimusta ei ehdoteta pantavaksi nimenomaisesti täytäntöön, säännösten kirjoittaminen voisi olla mahdollista siten kuin perustuslakivaliokunta on tavanomaisesti edellyttänyt. Ainakaan direktiivin valossa ei vaikuttaisi olevan täysin yksiselitteistä, etteikö täytäntöönpanosääntelyssä luovutettavia tietoja voisi sitoa

niiden välttämättömyyteen tai täsmentää säännöksiä muutoin, erityisesti, jos tiedot voisivat sisältää valtiosääntöoikeudellisesti arkaluonteisina pidettäviä tietoja.